

Inkluderingsdidaktiska byggstenar – aspekter för att främja samverkan för en inkluderande och språkinriktad undervisning

Rubin, Maria, Högskolan Kristianstad

Lärare behöver stödja elevers parallella språk- och ämnesutveckling (Axelsson & Magusson, 2012) vilket motiverar studiens utformning som praktikinräa aktionsforskningsstudie (Rönnerman, 2018). Studien relaterar inkluderingsforskning (Tetler, 2015; Haug, 2010; 2017) till andraspråksforskning (Gibbons, 2006) och diskuterar möjligheter och hinder för elevers deltagande när undervisningen språkinriktas (Hajer & Meestringa, 2014). I ämnesundervisningen i medicin i tre lärares undervisning på gymnasiet Vård- och omsorgsprogram har vanligt förekommande aktiviteter observerats genom ljud- och videoupptagning, språkinriktats och genomförts som aktioner och analyserats med avstamp i sociokulturell teori (Florian & Kershner, 2008; Gibbons, 2006; Kozulin et al, 2003). Resultatet beskriver möjligheter och hinder avseende elevernas förståelse vid instruktioner, förkunskaper, koncentration och aktivitet, men också vid förflyttningen från ett vardagsspråk till ett specifikt ämnesspråk. Språkinriktningen riktar fokus mot språkets funktionella användning exempelvis omformulering och förhandling av innebörd i en gemensam *konstruktionszon*. Reanalysen utifrån *högt stöd* och *hög utmaning* (Mariani, 1997) visar behov av lärarens planerade *makro-stöttning* och improviserade *mikro-stöttning*. Komplexiteten förstås i relation till Biestas (2007) tankegångar om *internal exclusion*, att delta som elev utan tillgänglighet till ett ämnesinnehåll (Ljungblad, 2016). Komplexiteten förenar specialpedagogiska frågeställningar med frågor om inkludering och undervisning på ett andraspråk. Resultatet visar och diskuterar åtta inkluderingsdidaktiska byggstenar som kan stödja lärare i en språkinriktad och inkluderande undervisning i samverkan genom att planera för, möjliggöra och reflektera över: elevers mångfald, elevers blivande självständighet, stöd och utmaning i rörelse, trygga samverkansformer, ämnesspråkligt deltagande, socialt samspel och relationer, elevers (för)förståelse och kollegialt stöd.

Referenslista

- Axelsson, M. & Magnusson, U. (2012). Forskning om flerspråkighet och kunskapsutveckling under skolåren. I: Flerspråkighet- en forskningsöversikt. Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Biesta, G. (2007). "Don't count me in" – Democracy, Education and the Question of Inclusion. I: Nordic Studies in Education/ Nordisk Pedagogik, 27(1), s. 18-29.
- Gibbons, Pauline (2006). Bridging discourses in the ESL classroom: students, teachers and researchers. London: Continuum.
- Hajer, M. & Meestringa, T. (2014). Språkinriktad undervisning- en handbok. Stockholm: Hallgren & Fallgren.
- Haug, P. (2010). Approaches to empirical research on inclusive education. I: Scandinavian Journal of Disability Research, 12(3), 199-209.
- Haug P. (2017). Understanding inclusive education: ideals and reality. I: Scandinavian Journal of Disability Research, 19:3, 206-217.
- Florian, L. & Kershner, R. (2008) Inclusive pedagogy. I: Harry Daniels, Hugh Lauder och Jill Porter (Red.). Knowledge, Values and Educational Policy. New York: Routledge.

- Kozulin, A. (Red.) (2003). Vygotskij's educational theory in cultural context. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ljungblad, A-L. (2016). Takt och hållning - en relationell studie om det oberäknliga i matematikundervisningen. Avhandling. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Mariani, L. (1997). Teacher support and teacher challenge in promoting learner autonomy. I: A Journal of TESOL Italy, XXIII (2). Hämtad från: <http://www.learningpaths.org/papers/papersupport.htm>.
- Rubin, M. (2019). Språkliga redskap – språklig beredskap? En praktknära studie om ämnesspråkligt deltagande i två gymnasieklasser med elever med svenska som andraspråk. Avhandling. Malmö:Malmö universitet.
- Rönnerman, K. (2018). Vikten av teori i praktknära forskning: Exemplet aktionsforskning och teorin om praktikarkitekturer. I: Utbildning och Lärande/ Education and Learning, 12(1), 41-54.